

Det fælles pædagogiske grundlag

Leg

Hvad siger loven om Leg?

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Hvordan kommer det til udtryk i Stendalen?

For os i Stendalen hænger leg, børnefællesskaber og læringsmiljø tæt sammen. Vi arbejder hele tiden på at forny og optimere institutionens læringsmiljø, så kreative lege og et godt børnefællesskab kan opstå. Personalet er både forpligtet på at følge børnenes spor i den spontane leg, samt sikre at legen udvikler sig positivt for alle børn. Som specialinstitution har vi en særlig opgave i at finde løsninger og se muligheder, for at alle børn kan deltage ligeværdigt i legen trods forskellige forudsætninger.

For en del af børnene i Stendalen opstår leg ikke af sig selv. Her er det den voksnes ansvar at instruere og være aktivt deltagende i legen, samt skabe rammerne for kreativ leg gennem gentagelser og en tydelig kontekst. Vi arbejder med den voksnes positionering både ude og inde, samt hvornår skal den voksne gå foran, ved siden af eller bagved i forhold til at sikre udviklende leg og trivsel.

Vi har desuden fokus på, at der skal være plads til, at leg kan udfolde sig gennem hele dagen. Legefællesskaber skal være ligeværdige og udviklende for barnet, og der skal være deltagelsesmuligheder, både i den frie leg og i den rammesatte leg. For nogle børn kan ydertimerne, hvor færre børn er tilstede, være her der i særlig grad er plads til eksperimenterende fordybelseslege.

Forskellige lege på stuen, en fortælling med børn fra 3-6 år:

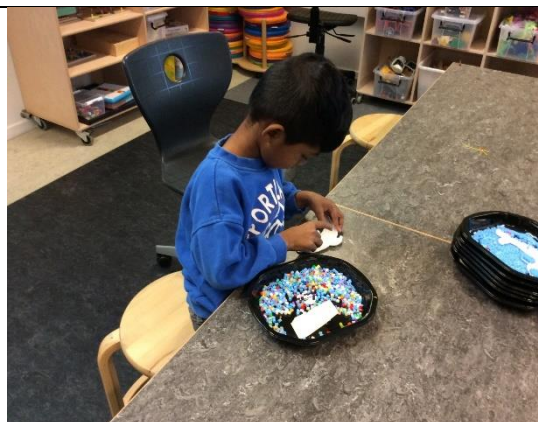
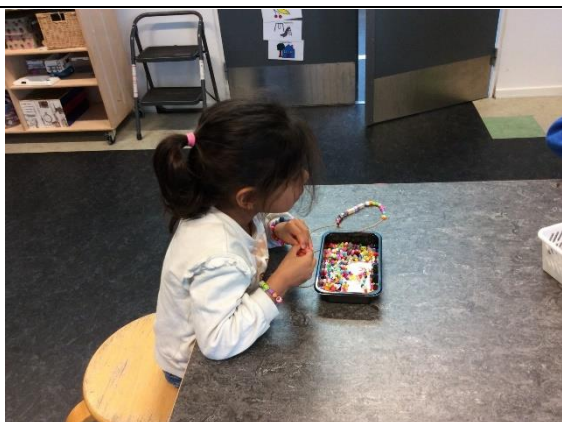
I den frie leg på stuen får børnene medbestemmelse i, hvad de har lyst til at lege med af legetøj, om de vil lege selv eller sammen med andre. Vi har børn på stuen, som ikke altid kan rumme at være i større fællesskaber og har brug for at trække sig og få alene tid. I legene øver børnene sig f.eks. i forskellige daglige gøremål, finmotorik, øje/hånd koordination, konstruktionslege, motoriske aktiviteter og den sproglige formåen.

Fire børn er i gang med at lege far, mor og børn. "Faren" og "Moren" laver mad til de to storebrødre, som passer babyerne. "Moren" laver suppe til de mange børn og imens dækker "Faren" bord. Han skal tælle hvor mange tallerkner, der er brug for, så de alle kan få mad. De to storebrødre går ture med babyerne i barnevogn, og lader babyerne snakke sammen så de, som de siger "kan blive gode venner". Den ene storebror øver sig også i at give babyen tøj på - det er svært og kræver tålmodighed samt fingermotorik. Der er brug for hjælp fra en voksen, som befinder sig ved siden af legen til at hjælpe med at få tøjet rigtigt på.

Legen fra ovenstående har udviklet sig til, at den ene storebror er sulten, men "Moren" er gået, så han må selv i gang med at lave en sandwich. Han finder brødristeren frem og rister brødet. Han fortæller højt, hvad der lægges på det ristede brød. Der kommer både salat, tomat og ost på. Her øves der sprogligt både på, hvad de forskellige fødevarer hedder, og hvad der findes i et køkken af diverse ting.

På de ovenstående billeder er der fra børnenes side valgt aktiviteter, hvor de sidder alene med hver deres perlekreationer – enten at lave halskæder/armbånd eller perleplader. Samtidig med at de er fordybet i deres eget og styrker deres øje/hånd koordinations, er der også mulighed for at have små dialoger både barn/barn, men også barn/voksen. F.eks. spørger den ene ind til, hvad den anden laver, de øver sig på farverne på perlerne, og de øver sig i at låne af hinanden. Her kan der være brug for, at den voksne sidder ved bordet og deltager i de små dialoger og hjælper børnene i dialogen, hvis der er noget de ikke forstår eller misforstår.

På nedenstående billede er den voksne en del af legen. Her hjælpes der med at bygge konstruktioner samtidig med, at der foregår små dialoger henover bordet. Her øves der sprogligt på forholdsord og farver. Der guides i, hvordan man kan hjælpe hinanden eller låne af hinanden uden at det ødelægger det, man selv har bygget.

Vi har som personale på stuen fokus på barnets frie leg samt barnets medbestemmelse i og ytring omkring, hvad det enkelte barn kunne tænke sig at lege med. Vi har en opmærksomhed omkring, om barnet ønsker at lege alene eller sammen med andre på det givne tidspunkt.

Vi skal som personale være bevidste om at skabe inspirerende legemiljøer, give plads til barnets/børnenes egne initiativer og have fokus på vores rolle i forhold til børnenes lege, fællesskaber, trivsel og udvikling. I de frie lege er personalet observerende og i en understøttende position. Det vil sige, at vi er ved siden af legen og klar til at hjælpe, guide og støtte det enkelte barn/børnegruppen, hvis der opstår uoverensstemmelser i legen, hvis der er brug for hjælp til at oversætte barnets kommunikationsform eller verbale ytringer. Eller hvis et barn har brug for hjælp til at komme ind i en leg eller komme tilbage i en igangværende leg.

Vores pædagogiske faglighed kommer til syne ved, at vi giver plads til det, som det enkelte barn eller børnegruppen har interesse for eller er optaget af. Derudover skal vi have en bevidsthed omkring vores egne positioneringer, dvs. hvor placerer vi os bedst muligt på stuen eller legepladsen, så vi kan understøtte barnet/børnene på den bedste måde, hvis der opstår behov herfor. Vi skal gøre os overvejelser omkring, hvor der kunne være brug for støtte og guidning hvis igangværende lege går i stå, der opstår uoverensstemmelser børnene imellem, eller hvis andre børn ønsker at deltage i en given leg.

Vi ved og er opmærksomme på, at alle børn udvikler kommunikation, sprog og fantasi gennem legen. Derfor er det vigtigt, at vi er med til at hjælpe det enkelte barn med at udvikle sprog og kommunikation, så de derved opnår erfaringer og strategier til at komme ind i, indgå og afvikle en leg.

Leg med Lego (En fortælling med 2 børn i alderen 2,5-3,0 år)

Leg i små differentierede fællesskaber:

Legen foregår på Dalen, som er en gruppe kun med børn på S-plads. De to, som er med i denne leg, mangler i dagligdagen legestrategier. Når de har den frie leg på gulvet, opleves de meget zappende i deres leg og meget af børnenes tid går med at tage legetøjet fra hinanden. Drengene er det meste af tiden i høj arousal og derfor i bevægelse. De har derfor brug for, at vi giver dem de rette rammer for at kunne fordybe sig i og udvikle på en leg. Denne dag er barn 1 på eget initiativ gået over til den store kasse med byggeklodser. Pædagogen hægter sig på og spørger, om han vil lege med klodserne. Det vil han gerne. Pædagogen hjælper med at sætte en god ramme for legen ved, at den skal foregå ved bordet. Dreng 2 bliver præsenteret for legen med kammeraten og klodserne. Han har ikke et udviklet verbalt sprog men forstår godt, hvad vi spørger om. Han virker begejstret, og der kommer et stort smil til syne i hans ansigt. Han kommer også op og sidde på sin stol, så han sidder overfor den anden dreng. Drengene sidder nu med hver deres legoplade og duplo klodser. Pædagogen sidder for bordenden imellem de to drenge og guider dem undervejs. Der er ro på stuen, og begge drenge får sat mange klodser på deres plade. Efter et par minutter er barn 2 færdig med at sætte klodser på sin plade. Han sidder nu i stedet og kigger ud i luften, imens han putter en klods i munden. Barn 1 mister også interessen og sidder og kaster klodserne ned på gulvet.

Pædagogen tilbyder sig. Hun ved af erfaring, at begge drenge er vilde med biler. Hun finder nogle duplo biler samt en Lego færge frem. Hun viser dreng 1, hvordan han kan sætte klodser på bilen og køre den ombord på færgen. Herefter sejler hun færgen over til dreng 2, som sidder på den anden side af bordet. Hun fortæller undervejs, hvad der skal ske. Hun kører bilen af færgen. Pædagogen bruger lyde for, hvad færgen siger, når den sejler, og hvad bilen siger, når den kører af og på færgen. Sådan fortsætter hun lidt tid. Drengene bliver på ny begge opmærksomme på og optaget af legen. De begynder selv at stable klodser på flere biler og kører dem ombord. Imens sidder den anden og venter på, at færgen kommer, så bilerne kan køre af. Legen kan dermed fortsætte. Begge børn er meget optaget af legen, og den varer i ca. 20 minutter.

Den samme leg gentages mange dage, og drengene får efterhånden helt styr på hvad legen går ud på. Den voksne sejler færgen, og børnene kører skiftevis biler af og på færgen. Legen udbygges med telefonopkald fra den ene dreng til den anden.

En morgen kommer dreng 1 tidligt i børnehave. Han går direkte over til den store kasse med duplo klodserne. Pædagogen hjælper ham op til bordet, og drengen går herefter selvstændigt i gang med færgelegen.

Årsagen til den manglende billede dokumentation i denne leg er helt bevidst. En evt. " "foto-graf" ville skabe forstyrrelser for børnenes fordybelse i legen.